

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS**NUTARIMAS****DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINĮ TEISMĄ SU
PRAŠYMU IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTO
145 STRAIPSNIO 2 IR 3 DALYS NEPRIEŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONSTITUCIJOS 1 STRAIPSNIUI, 55 STRAIPSNIO PIRMAJAI DALIAI,
59 STRAIPSNIO KETVIRTAJAI DALIAI IR 128 STRAIPSNIO ANTRAJAI DALIAI**

2019 m. sausio 11 d. Nr. XIII-1946
Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo nario laisvas mandatas – viena iš Seimo narių veiklos savarankiškumo ir lygiateisiškumo garantijų (Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtoji dalis). Pagal Konstituciją kiekvienas Seimo narys atstovauja visai Tautai ir visi Seimo nariai yra lygūs, t. y. jie turi turėti vienodas galimybes dalyvauti Seimo darbe, jiems visiems turi būti sukurtos vienodos galimybės reikšti pažiūras ir politinius tikslus. Priešingu atveju Seimo narys negalėtų Seime atstovauti Tautai, reikšti jos interesų (Konstitucinio Teismo 1993 m. lapkričio 26 d., 2001 m. sausio 25 d. nutarimai).

Seimo narių laisvo mandato ir lygybės principų turi būti laikomasi ir kuriant Seimo vidinę struktūrą, nustatant darbo tvarką Seime, taigi – ir reguliuojant įstatymų leidybos procesą. Seimo narių teises diferencijuojant taip, kad faktiškai jiems nustatomos nevienodos galimybės dalyvauti Seimo darbe, parlamentinėse įstatymų leidybos procedūrose, pažeidžiamos Seimo nario, kaip Tautos atstovo, teisės, taip pat yra pažeidžiamas esminis atstovaujamosios institucijos principas – parlamento narių lygybė. Vadinasi, Seimo nariai tokiu atveju netenka galimybių atstovauti visai Tautai, reikšti visos Tautos interesų (Konstitucinio Teismo 1993 m. lapkričio 26 d., 2004 m. liepos 1 d. nutarimai ir 2012 m. lapkričio 10 d. išvada). Taigi, kaip galima spręsti iš anksčiau nurodytų konstitucinės justicijos bylų, nustatydamas darbo tvarką ir atskiras procedūras, Seimas negali pažeisti Konstitucijos principų ir normų, taip pat ir Konstitucijoje įtvirtinto Seimo nario laisvo mandato principo, kuris užtikrina Seimo narių lygybę ir vienodą jų galimybę laisvai reikšti savo valią.

Pagal Konstituciją tik Seimas yra Tautos atstovybė, nes tik Seimo nariai yra Tautos atstovai (Konstitucijos 55 straipsnio pirmoji dalis). Teisės doktrinoje taip pat yra pažymima, kad jokia kita valstybės valdžios institucija Konstitucijoje nėra apibrėžiama kaip Tautos atstovybė, o

joks kitas valstybės pareigūnas – kaip Tautos atstovas. Vienas iš svarbiausių požymių, pagal kurį valstybės valdžios institucija yra priskirtina Tautos atstovybei, yra tas, kad tai yra kolegiali (kolegialiai veikianti) valstybės valdžios institucija, kuri susideda iš Tautos atstovų ir kuri priima sprendimus tik po debatų, tik balsų dauguma ir atsižvelgdama į įvairias nuomones (Vytautas Sinkevičius. Seimas – Tautos atstovybė (konstituciniai pagrindai). *Jurisprudencija*, 2006, t. 9 (87), p. 52–60). Taigi, galėjimas priimti kolegialų sprendimą atstovaujant Tautai – išskirtinis, Konstitucijos normų nulemtas Seimo bruožas, kurio neturi kitos valstybės valdžios institucijos.

Konstitucinis Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad Konstitucijos 1 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika. Vienas iš sprendimų priėmimo demokratinų principų yra daugumos principas. Šis principas taip pat yra įtvirtintas Konstitucijoje nustatant Seimo, kitų atstovaujamųjų institucijų veiklos, įstatymų priėmimo procedūras ir reguliuojant kitus klausimus (Konstitucinio Teismo 1994 m. liepos 22 d. nutarimas) ir Seimo sprendimuose atsispindi Seimo narių daugumos valia (Konstitucinio Teismo 2004 m. kovo 31 d. išvada). Seimo daugumos valia negali būti išreikšta kitaip, kaip tik Seimo nariams balsuojant (Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 4 d. nutarimas).

Lietuvos Respublikos Seimo statuto (toliau – Statutas) 145 straipsnio 2 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta galimybė užsakyti įstatymo projekto nepriklausomą ekspertinį vertinimą: „Jeigu įstatymo projektu siūloma iš esmės keisti teisinį reglamentavimą (nustatyti, pakeisti arba panaikinti teisės subjektų teises arba pareigas, formuluoti tam tikrų sričių reformos kryptis arba raidos strategiją) ir pagrindinis komitetas arba ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių (bet ne vėliau kaip 72 valandos po svarstymo pagrindiniame komitete pabaigos) paremia tokią iniciatyvą, nutarus pradėti projekto svarstymo procedūrą Seimo valdybos nustatyta tvarka užsakomas nepriklausomas ekspertinis teisės akto projekto įvertinimas.“ Tačiau Statuto 145 straipsnio 3 dalyje nurodyta kad „ekspertinė išvada yra teisės aktą lydintis dokumentas, pristatomas svarstymų komitetuose ir Seimo posėdyje metu.“

Kaip matyti iš pateiktų Statuto teksto citatų, sprendimą dėl ekspertinio vertinimo priimti gali tik du subjektai: pagrindinis komitetas arba ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių. Kitiems Seimo nariams (ar Seimui *in corpore*) Statutas nesuteikia teisės kvestionuoti užsakomo ekspertinio vertinimo tikslingumo, ekspertams užduodamų klausimų pobūdžio ir pan. Dar daugiau, jei sprendimas dėl ekspertinio vertinimo komitete būtų priimamas vadovaujantis daugumos principu, tai sprendimo priėmimui surenkant ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių parašų daugumos principas nėra realizuojamas: sprendimą, kurio negalima ginčyti, priima konkreti Seimo narių grupė, likę Seimo nariai ar net visas Seimas sprendimo nepritari ekspertinio vertinimo užsakymui negali pareikšti. Taigi, Statuto 145 straipsnio 2 dalyje Seimo narių grupei suteikiama daugiau teisių, negu jų turi likę pavieniai Seimo nariai ar net Seimas *in corpore*. Toks teisinis reguliavimas sudaro prielaidas varžyti Seimo nario teisių įgyvendinimą (pvz., ribojama

kiekvieno Seimo nario teisė nepritarti siūlomam sprendimui užsakyti ekspertinį vertinimą) ir ekspertinio vertinimo užsakymas kitaip manančių Seimo narių negali būti kvestionuojamas – jie negali laisvai pareikšti savo valios, pavyzdžiui, balsuodami Seimo posėdyje. Todėl toks teisinis reguliavimas galimai paneigia ne tik Seimo narių, kaip Tautos atstovų, lygybę (t. y. prieštarauja Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtajai daliai), bet ir Seimo, kaip Tautos atstovybės, veiklos kolegialumo principą – ta apimtimi, kiek negalimą ginčyti sprendimą dėl ekspertinio vertinimo užsakymo priima 1/5 Seimo narių (t. y. prieštarauja Konstitucijos 55 straipsnio pirmajai daliai).

Ekspertinės išvados tikslingumo ir net ekspertų pateikto vertinimo turinio, jame suformuluotų pasiūlymų neleidžia kvestionuoti ir tolesnis teisėkūros procesas, reguliuojamas Statuto 145 straipsnio 3 dalyje, – Seimo posėdyje ekspertinė išvada yra pristatoma, tačiau dėl pritarimo ar nepritario jai nereikalaujama balsuoti. Darytina išvada, kad toks teisinis reguliavimas sudaro prielaidas varžyti Seimo nario teisių įgyvendinimą (pvz., ribojama kiekvieno Seimo nario teisė nepritarti pateiktai ekspertų išvadai ar kvestionuoti jos užsakymo tikslingumą), taip pat riboja Seimo *in corpore* teisę, nes Seimas negali priimti kolegialaus sprendimo balsų dauguma, nors tai yra pagrindinis sprendimų priėmimo principas demokratinėje valstybėje (galimai pažeidžiamas konstitucinis daugumos principas, taigi ir Konstitucijos 1 straipsnis), ir 1/5 Seimo narių, parašais parėmusių iniciatyvą dėl ekspertinio vertinimo atlikimo, įgyja pranašumą prieš likusius Tautos atstovus ar visą Tautos atstovybę, t. y. Statuto 145 straipsnio 3 dalies formuluotė lemia faktinę situaciją, kad Seimo narių teisės nėra lygios. Praktikoje taip gali būti sukuriama situacija, kai palyginti maža Seimo narių grupė priima sprendimą dėl ekspertinio vertinimo atlikimo piktnaudžiaudama savo teisėmis, t. y. reikalaudama ekspertinio vertinimo ne dėl to, kad iš tiesų mano jį esant reikalingą, bet dėl to, kad ekspertinio vertinimo atlikimas užtęsia teisėkūros procesą („vilkina“ teisės akto priėmimą). Ekspertus Seimas gali pasitelkti ir kitais būdais.

Statute numatyta daug įvairių įstatymų leidybos procedūrą sudarančių veiksmų, kurie privalo ar gali būti atliekami, kai įstatymo projektas yra pateikiamas Seimo posėdyje ir Seimas priima sprendimą pradėti projekto svarstymo procedūrą. Statuto 54 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad „įstatymo projekto ir dėl jo pateiktų siūlymų bei pataisų pradiniam aptarimui, kai komitetas atlieka parlamentinį tyrimą, taip pat išvadų dėl svarstomo klausimo projektui parengti komitetas gali nutarti surengti specialius komiteto klausymus. Komiteto klausymuose dalyvauja ekspertai, suinteresuotų institucijų ir visuomenės grupių atstovai, įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turintys asmenys, aptariamai pasiūlymai ir pataisos svarstomam teisės akto projektui. Sprendimai klausymų metu nepriimami. Tokiems klausymams suorganizuoti ir išvadoms dėl projekto parengti komitetas turi paskirti du atsakingus komiteto narius (paprastai vieną iš Seimo daugumos ir vieną iš Seimo mažumos), taip pat nutarti, kokius ekspertus, suinteresuotus asmenis ir valstybės pareigūnus privaloma pakviesti į klausymus.“ Statuto 147 straipsnio 1 ir 2 dalyse

nustatyta, kad „komitetas, Seimo paskirtas kaip pagrindinis nagrinėti įstatymo projektą, kurio svarstymo procedūra pradėta, ne vėliau kaip per savaitę turi savo posėdyje apsvarstyti pasirengimą projektą nagrinėti komitete. Tam komitetas paskiria atsakingus komiteto narius – komiteto išvadų rengėjus (paprastai vieną iš Seimo daugumos, vieną iš Seimo mažumos), numatoma, kokių ekspertų nuomonės privalo būti išklaustos, gali būti paprašyta kitų komitetų ar valstybės institucijų papildomų išvadų, numatoma, iki kada pastabas, pasiūlymus ir pataisas komitetui gali pateikti suinteresuoti asmenys, kada išvadų rengėjai privalo komitetui pateikti pirmąjį išvadų projektą, priimti kiti parengiamieji sprendimai.“ Statuto 148 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „po to, kai baigiasi laikas pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl įstatymo projekto, visos gautos iš suinteresuotų asmenų ir ekspertų pastabos gali būti svarstomos pagrindinio komiteto klausimuose, kuriuose dalyvauti kviečiami visi pastabų ir pasiūlymų teikėjai. Klausymus organizuoja komiteto išvadų rengėjai. Svarstymų rezultatai yra fiksuojami išvadų projekte.“ Statuto 149 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad „ne vėliau kaip likus 4 darbo dienoms iki svarstymo Seimo posėdyje įstatymo projektas ir komiteto išvadų projektas turi būti apsvarstyti pagrindiniame komitete. Apie tokio svarstymo laiką ir vietą turi būti viešai pranešta Seimo nariams, Vyriausybei ir Respublikos Prezidento kanceliarijai likus ne mažiau kaip 2 darbo dienoms iki komiteto posėdžio. Tuo pačiu metu Posėdžių sekretariatui turi būti pateiktas pagal svarstymų klausimuose rezultatus komiteto išvadų rengėjų pataisytas ir pasirašytas įstatymo projektas ir komiteto išvadų projektas, kuriame nurodoma, kokios pataisos ir pasiūlymai buvo gauti iš papildomų komitetų, ekspertų, suinteresuotų asmenų bei asmenų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, į kurias pastabas ir pasiūlymus yra atsižvelgiama, į kuriuos ne ir kodėl, kaip siūloma keisti įstatymo projektą. Komiteto posėdyje svarstomi tik tie asmenų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, pateikti pasiūlymai ir pastabos dėl įstatymo projekto, kurie buvo pateikti likus ne mažiau kaip 2 valandoms iki komiteto posėdžio. Į svarstymą pagrindiniame komitete kviečiami projekto iniciatorių ir išvadas rengiančių papildomų komitetų atstovai, komiteto patvirtinti ekspertai, taip pat asmenys, turintys įstatymų leidybos iniciatyvos teisę ir pateikę pataisų dėl įstatymo projekto. Komiteto posėdyje jiems turi būti suteiktas žodis.“

Akivaizdu, kad pagrindinis komitetas turi pakankamas Statute numatytas galimybes gauti ne tik ekspertų, tačiau ir kitų valstybės institucijų, kitų subjektų nuomones ir išvadas, šiuos subjektus pakviesti į komiteto posėdį, kuriame teisės akto projektas svarstomas, ir juos išklausti. Statuto 150 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad svarstymo pagrindiniame komitete metu turi būti priimtas vienas iš Statute numatytų sprendimų, kuris pateikiamas projekto svarstymui Seimo posėdyje. Pagal Konstitucijos 76 straipsnį vienos iš valstybės valdžios institucijų – Seimo struktūrą ir darbo tvarką nustato Seimo statutas, turintis įstatymo galią. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad šiame „Konstitucijos straipsnyje suformuluota blanketinė norma, leidžianti Seimui pačiam nustatyti savo struktūrą, darbo tvarką, įstatymų ir kitų teisės aktų pateikimo,

svarstymo ir priėmimo procedūras, Seimo struktūrinių padalinių kompetenciją, jų tarpusavio santykius, taip pat reglamentuoti kitus Seimo funkcionavimo klausimus“ (Konstitucinio Teismo 2000 m. kovo 30 d. nutarimas). „Konstitucinio Teismo nutarimuose ne kartą pažymėta, jog Konstitucijos 76 straipsnio nuostata, kad Seimo struktūrą ir darbo tvarką nustato Seimo statutas, yra susijusi su Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostata, pagal kurią įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros.

Aiškindamas abi šias nuostatas kartu, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad leidžiant įstatymus, kitus teisės aktus Seimą ir kiekvieną Seimo narį saisto Konstitucija, konstituciniai įstatymai, įstatymai bei įstatymo galią turintis Seimo statutas (2008 m. vasario 22 d. nutarimas); Seimo pareiga laikytis Seimo statute apibrėžtų įstatymų priėmimo taisyklių ne tik gali, bet ir turi būti traktuojama kaip konstitucinė pareiga, nes ją sąlygoja nuostata, įtvirtinta Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalyje (*inter alia* 1993 m. lapkričio 8 d., 2005 m. sausio 19 d., 2013 m. vasario 20 d. nutarimai).

Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje laikomasi teisinės pozicijos, jog esminiai įstatymuose, Seimo statute nustatytos įstatymų leidybos procedūros pažeidimai reiškia, kad yra pažeidžiama ir Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostata, jog įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros (2001 m. birželio 28 d., 2005 m. sausio 19 d., 2008 m. vasario 22 d. nutarimai).“ (Konstitucinio Teismo 2016 m. balandžio 27 d. nutarimas)

Atsižvelgiant į konstitucinės jurisprudencijos kontekstą, pažymėtina, kad pagrindinis komitetas privalo apsvarstyti įstatymo projektą ir priimti dėl jo sprendimą laikydamasis Konstitucijos ir Statute numatytų procedūrų ir reikalavimų. Jeigu, pasinaudojęs visomis Statuto teikiamomis galimybėmis gauti ekspertų ir kitų subjektų nuomones ir priėmęs sprendimą dėl įstatymo projekto, pagrindinis komitetas pasinaudotų Statuto 145 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe po svarstymo pagrindiniame komitete pabaigos paremti iniciatyvą dėl nepriklausomo ekspertinio teisės akto projekto įvertinimo, tai sukeltų pagrįstas abejones, ar komitetas laikėsi Konstitucijoje ir Statute jam nustatytų pareigų ir tinkamai apsvarstė bei pagrįstai priėmė sprendimą dėl įstatymo projekto.

Pabrėžtina ir tai, kad pagal Statuto 53 straipsnio 5 dalį „komitetų posėdžiuose, taip pat ir uždaruose, patariamojo balso teise gali dalyvauti į tuos komitetus neįeinantys kiti Seimo nariai“, o pagal Statuto 149 straipsnio 4 dalį – „komiteto posėdyje kalbėti dėl svarstomo projekto leidžiama ir dalyvaujantiems kitiems Seimo nariams“. Taigi, Seimo nariai, tinkamai naudodamiesi Statuto jiems suteiktomis teisėmis, gali aktyviai dalyvauti visų Seimo komitetų posėdžiuose, gauti jiems reikiamą, taip pat ir ekspertų pateikiamą informaciją.

Pažymėtina ir tai, kad Statuto 15³ straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad „frakcijos veiklai metams skiriama 1 VMDU dydžio suma ir papildoma suma, atsižvelgiant į frakcijos dydį taip, kad kiekvienam frakcijos nariui tektų po 0,4 VMDU dydžio suma. Jeigu frakcijos dydis keičiasi,

jai skiriama papildoma suma tikslinama kiekvieną mėnesį. Šios lėšos naudojamos įstatymų rengimo ir ekspertizės išlaidoms, reprezentacijai, pašto, telefono ir kitoms frakcijos darbo reikmėms apmokėti.“ Taigi, valstybės lėšomis įstatymų ekspertizėms apmokėti gali naudotis ir frakcijos.

Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2005 m. gegužės 13 d. sprendimu Nr. 282 patvirtinto Nepriklausomo ekspertinio teisės akto projekto įvertinimo užsakymo tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta, kad „Seimo valdyba apsvarsto pagrindinio komiteto sprendime išdėstytus siūlymus. Kai Seimo valdyba nusprendžia pagrindinio komiteto siūlymams pritarti, priimamas Seimo valdybos sprendimas patvirtinti pagrindinio komiteto siūlymus ir perduoti juos Seimo kanceliarijai vykdyti ekspertinio įvertinimo viešąjį pirkimą įstatymų nustatyta tvarka.“ Ekspertiniam įvertinimui apmokėti yra naudojami Seimo kanceliarijai skirti asignavimai. Ekspertinio įvertinimo kainos maksimalūs dydžiai neribojami.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir įvertinus pagrindinio komiteto, frakcijų ir atskirų Seimo narių galimybes gauti ekspertų nuomones, Statuto 145 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė užsakyti mokamą nepriklausomą ekspertinį teisės akto projekto įvertinimą, kurio išvada yra tik teisės aktą lydintis dokumentas, pristatomas svarstymo komitetuose ir Seimo posėdyje metu, laikytina netinkamu, neracionaliu valstybės biudžeto lėšų naudojimu. Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs: „Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, iš Konstitucijos, *inter alia* jos 128 straipsnio 2 dalies, kyla reikalavimas tausoti valstybės turtą, jo nešvaistyti ir jį racionaliai tvarkyti (*inter alia* 2003 m. rugsėjo 30 d., 2007 m. liepos 5 d. nutarimai, 2012 m. gruodžio 11 d. sprendimas); visos valstybės institucijos, turinčios įgaliojimus priimti sprendimus dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo bei disponavimo juo, privalo laikytis Konstitucijos normų ir principų (2003 m. rugsėjo 30 d., 2008 m. spalio 30 d. nutarimai). Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą įstatymais nustatyti tokį valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisinį reguliavimą, kad šis turtas būtų naudojamas visuomenės poreikiams, tarnautų viešajam interesui, tautos gerovei; valstybės turtas negali būti valdomas, naudojamas, juo negali būti disponuojama taip, kad jis tenkintų tik kurios nors vienos socialinės grupės ar atskirų asmenų interesus arba poreikius, jeigu tai neatitinka viešojo intereso, visuomenės poreikių (2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimas).“ (Konstitucinio Teismo 2016 m. spalio 5 d. nutarimas)

Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus ir vadovaudamasis Konstitucijos 102 straipsnio pirmąja dalimi, 105 straipsnio pirmąja dalimi, 106 straipsnio pirmąja dalimi ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio 1 punktu,
n u t a r i a:

1 straipsnis.

1. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą su prašymu nustatyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 2 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta norma ta apimtimi, kiek ji riboja kiekvieno Seimo nario ar Seimo *in corpore* teisę išreikšti savo nepritarimą ekspertinio vertinimo užsakymui, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 1 straipsniui ir konstituciniam daugumos principui, nepaneigia Seimo, kaip Tautos atstovybės, funkcijos ir Seimo, kaip Tautos atstovybės, kolegialumo principo (t. y. ar neprieštarauja Konstitucijos 55 straipsnio pirmajai daliai), taip pat ar neprieštarauja Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtojoje dalyje įtvirtintam Seimo nario laisvo mandato principui ir nepaneigia iš to kylančio Seimo narių lygiateisiškumo.

2. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą su prašymu nustatyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 3 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta norma ta apimtimi, kiek ji riboja kiekvieno Seimo nario ar Seimo *in corpore* teisę išreikšti savo pritarimą ar nepritarimą pateiktai ekspertų išvadai, kuri yra pristatoma Seimo posėdžio metu svarstant klausimą, neprieštarauja Konstitucijos 1 straipsniui ir konstituciniam daugumos principui, nepaneigia Seimo, kaip Tautos atstovybės, funkcijos, ir Seimo, kaip Tautos atstovybės, kolegialumo principo (t. y. ar neprieštarauja Konstitucijos 55 straipsnio pirmajai daliai), taip pat ar neprieštarauja Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtojoje dalyje įtvirtintam Seimo nario laisvo mandato principui ir nepaneigia iš to kylančio Seimo narių lygiateisiškumo.

3. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą su prašymu nustatyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 2 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta norma, ypač ta apimtimi, kiek ji suponuoja mokamų ekspertinių paslaugų užsakymą, neprieštarauja iš Konstitucijos, *inter alia* jos 128 straipsnio antrosios dalies, kylančiam reikalavimui tausoti valstybės turtą, jo nešvaistyti ir jį racionaliai tvarkyti.

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL KREIPIMOSI Į LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINĮ TEISMĄ SU PRAŠYMU IŠTIRTI, AR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTO 145 STRAIPSNIO 2 IR 3 DALYS NEPRIEŠTARAUJA LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS 1 STRAIPSNIUI, 55 STRAIPSNIO PIRMAJAI DALIAI, 59 STRAIPSNIO KETVIRTAJAI DALIAI IR 128 STRAIPSNIO ANTRAJAI DALIAI

2019 m. sausio 11 d. Nr. XIII-1946
Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra ne kartą konstatavęs, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo nario laisvas mandatas – viena iš Seimo narių veiklos savarankiškumo ir lygiateisiškumo garantijų (Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtoji dalis). Pagal Konstituciją kiekvienas Seimo narys atstovauja visai Tautai ir visi Seimo nariai yra lygūs, t. y. jie turi turėti vienodas galimybes dalyvauti Seimo darbe, jiems visiems turi būti sukurtos vienodos galimybės reikšti pažiūras ir politinius tikslus. Priešingu atveju Seimo narys negalėtų Seime atstovauti Tautai, reikšti jos interesų (Konstitucinio Teismo 1993 m. lapkričio 26 d., 2001 m. sausio 25 d. nutarimai).

Seimo narių laisvo mandato ir lygybės principų turi būti laikomasi ir kuriant Seimo vidinę struktūrą, nustatant darbo tvarką Seime, taigi – ir reguliuojant įstatymų leidybos procesą. Seimo narių teises diferencijuojant taip, kad faktiškai jiems nustatomos nevienodos galimybės dalyvauti Seimo darbe, parlamentinėse įstatymų leidybos procedūrose, pažeidžiamos Seimo nario, kaip Tautos atstovo, teisės, taip pat yra pažeidžiamas esminis atstovaujamosios institucijos principas – parlamento narių lygybė. Vadinasi, Seimo nariai tokiu atveju netenka galimybių atstovauti visai Tautai, reikšti visos Tautos interesų (Konstitucinio Teismo 1993 m. lapkričio 26 d., 2004 m. liepos 1 d. nutarimai ir 2012 m. lapkričio 10 d. išvada). Taigi, kaip galima spręsti iš anksčiau nurodytų konstitucinės justicijos bylų, nustatydamas darbo tvarką ir atskiras procedūras, Seimas negali pažeisti Konstitucijos principų ir normų, taip pat ir Konstitucijoje įtvirtinto Seimo nario laisvo mandato principo, kuris užtikrina Seimo narių lygybę ir vienodą jų galimybę laisvai reikšti savo valią.

Pagal Konstituciją tik Seimas yra Tautos atstovybė, nes tik Seimo nariai yra Tautos atstovai (Konstitucijos 55 straipsnio pirmoji dalis). Teisės doktrinoje taip pat yra pažymima, kad jokia kita valstybės valdžios institucija Konstitucijoje nėra apibrėžiama kaip Tautos atstovybė, o

joks kitas valstybės pareigūnas – kaip Tautos atstovas. Vienas iš svarbiausių požymių, pagal kurį valstybės valdžios institucija yra priskirtina Tautos atstovybei, yra tas, kad tai yra kolegiali (kolegialiai veikianti) valstybės valdžios institucija, kuri susideda iš Tautos atstovų ir kuri priima sprendimus tik po debatų, tik balsų dauguma ir atsižvelgdama į įvairias nuomones (Vytautas Sinkevičius. Seimas – Tautos atstovybė (konstituciniai pagrindai). *Jurisprudencija*, 2006, t. 9 (87), p. 52–60). Taigi, galėjimas priimti kolegialų sprendimą atstovaujant Tautai – išskirtinis, Konstitucijos normų nulemtas Seimo bruožas, kurio neturi kitos valstybės valdžios institucijos.

Konstitucinis Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad Konstitucijos 1 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika. Vienas iš sprendimų priėmimo demokratinės principų yra daugumos principas. Šis principas taip pat yra įtvirtintas Konstitucijoje nustatant Seimo, kitų atstovaujamųjų institucijų veiklos, įstatymų priėmimo procedūras ir reguliuojant kitus klausimus (Konstitucinio Teismo 1994 m. liepos 22 d. nutarimas) ir Seimo sprendimuose atsispindi Seimo narių daugumos valia (Konstitucinio Teismo 2004 m. kovo 31 d. išvada). Seimo daugumos valia negali būti išreikšta kitaip, kaip tik Seimo nariams balsuojant (Konstitucinio Teismo 2006 m. balandžio 4 d. nutarimas).

Lietuvos Respublikos Seimo statuto (toliau – Statutas) 145 straipsnio 2 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta galimybė užsakyti įstatymo projekto nepriklausomą ekspertinį vertinimą: „Jeigu įstatymo projektu siūloma iš esmės keisti teisinį reglamentavimą (nustatyti, pakeisti arba panaikinti teisės subjektų teises arba pareigas, formuluoti tam tikrų sričių reformos kryptis arba raidos strategiją) ir pagrindinis komitetas arba ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių (bet ne vėliau kaip 72 valandos po svarstymo pagrindiniame komitete pabaigos) paremia tokią iniciatyvą, nutarus pradėti projekto svarstymo procedūrą Seimo valdybos nustatyta tvarka užsakomas nepriklausomas ekspertinis teisės akto projekto įvertinimas.“ Tačiau Statuto 145 straipsnio 3 dalyje nurodyta kad „ekspertinė išvada yra teisės aktą lydintis dokumentas, pristatomas svarstymų komitetuose ir Seimo posėdyje metu.“

Kaip matyti iš pateiktų Statuto teksto citatų, sprendimą dėl ekspertinio vertinimo priimti gali tik du subjektai: pagrindinis komitetas arba ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių. Kitiems Seimo nariams (ar Seimui *in corpore*) Statutas nesuteikia teisės kvestionuoti užsakomo ekspertinio vertinimo tikslingumo, ekspertams užduodamų klausimų pobūdžio ir pan. Dar daugiau, jei sprendimas dėl ekspertinio vertinimo komitete būtų priimamas vadovaujantis daugumos principu, tai sprendimo priėmimui surenkant ne mažiau kaip 1/5 Seimo narių parašų daugumos principas nėra realizuojamas: sprendimą, kurio negalima ginčyti, priima konkreti Seimo narių grupė, likę Seimo nariai ar net visas Seimas sprendimo nepritari ekspertinio vertinimo užsakymui negali pareikšti. Taigi, Statuto 145 straipsnio 2 dalyje Seimo narių grupei suteikiama daugiau teisių, negu jų turi likę pavieniai Seimo nariai ar net Seimas *in corpore*. Toks teisinis reguliavimas sudaro prielaidas varžyti Seimo nario teisių įgyvendinimą (pvz., ribojama

kiekvieno Seimo nario teisė nepritarti siūlomam sprendimui užsakyti ekspertinį vertinimą) ir ekspertinio vertinimo užsakymas kitaip manančių Seimo narių negali būti kvestionuojamas – jie negali laisvai pareikšti savo valios, pavyzdžiui, balsuodami Seimo posėdyje. Todėl toks teisinis reguliavimas galimai paneigia ne tik Seimo narių, kaip Tautos atstovų, lygybę (t. y. prieštarauja Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtajai daliai), bet ir Seimo, kaip Tautos atstovybės, veiklos kolegialumo principą – ta apimtimi, kiek negalimą ginčyti sprendimą dėl ekspertinio vertinimo užsakymo priima 1/5 Seimo narių (t. y. prieštarauja Konstitucijos 55 straipsnio pirmajai daliai).

Ekspertinės išvados tikslingumo ir net ekspertų pateikto vertinimo turinio, jame suformuluotų pasiūlymų neleidžia kvestionuoti ir tolesnis teisėkūros procesas, reguliuojamas Statuto 145 straipsnio 3 dalyje, – Seimo posėdyje ekspertinė išvada yra pristatoma, tačiau dėl pritarimo ar nepritario jai nereikalaujama balsuoti. Darytina išvada, kad toks teisinis reguliavimas sudaro prielaidas varžyti Seimo nario teisių įgyvendinimą (pvz., ribojama kiekvieno Seimo nario teisė nepritarti pateiktai ekspertų išvadai ar kvestionuoti jos užsakymo tikslingumą), taip pat riboja Seimo *in corpore* teisę, nes Seimas negali priimti kolegialaus sprendimo balsų dauguma, nors tai yra pagrindinis sprendimų priėmimo principas demokratinėje valstybėje (galimai pažeidžiamas konstitucinis daugumos principas, taigi ir Konstitucijos 1 straipsnis), ir 1/5 Seimo narių, parašais parėmusių iniciatyvą dėl ekspertinio vertinimo atlikimo, įgyja pranašumą prieš likusius Tautos atstovus ar visą Tautos atstovybę, t. y. Statuto 145 straipsnio 3 dalies formuluotė lemia faktinę situaciją, kad Seimo narių teisės nėra lygios. Praktikoje taip gali būti sukurama situacija, kai palyginti maža Seimo narių grupė priima sprendimą dėl ekspertinio vertinimo atlikimo piktnaudžiaudama savo teisėmis, t. y. reikalaudama ekspertinio vertinimo ne dėl to, kad iš tiesų mano jį esant reikalingą, bet dėl to, kad ekspertinio vertinimo atlikimas užtęsia teisėkūros procesą („vilkina“ teisės akto priėmimą). Ekspertus Seimas gali pasitelkti ir kitais būdais.

Statute numatyta daug įvairių įstatymų leidybos procedūrą sudarančių veiksmų, kurie privalo ar gali būti atliekami, kai įstatymo projektas yra pateikiamas Seimo posėdyje ir Seimas priima sprendimą pradėti projekto svarstymo procedūrą. Statuto 54 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad „įstatymo projekto ir dėl jo pateiktų siūlymų bei pataisų pradiniam aptarimui, kai komitetas atlieka parlamentinį tyrimą, taip pat išvadų dėl svarstomo klausimo projektui parengti komitetas gali nutarti surengti specialius komiteto klausymus. Komiteto klausymuose dalyvauja ekspertai, suinteresuotų institucijų ir visuomenės grupių atstovai, įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turintys asmenys, aptariamai pasiūlymai ir pataisos svarstomam teisės akto projektui. Sprendimai klausymų metu nepriimami. Tokiems klausymams suorganizuoti ir išvadoms dėl projekto parengti komitetas turi paskirti du atsakingus komiteto narius (paprastai vieną iš Seimo daugumos ir vieną iš Seimo mažumos), taip pat nutarti, kokius ekspertus, suinteresuotus asmenis ir valstybės pareigūnus privaloma pakviesti į klausymus.“ Statuto 147 straipsnio 1 ir 2 dalyse

nustatyta, kad „komitetas, Seimo paskirtas kaip pagrindinis nagrinėti įstatymo projektą, kurio svarstymo procedūra pradėta, ne vėliau kaip per savaitę turi savo posėdyje apsvarstyti pasirengimą projektą nagrinėti komitete. Tam komitetas paskiria atsakingus komiteto narius – komiteto išvadų rengėjus (paprastai vieną iš Seimo daugumos, vieną iš Seimo mažumos), numatoma, kokių ekspertų nuomonės privalo būti išklausytos, gali būti paprašyta kitų komitetų ar valstybės institucijų papildomų išvadų, numatoma, iki kada pastabas, pasiūlymus ir pataisas komitetui gali pateikti suinteresuoti asmenys, kada išvadų rengėjai privalo komitetui pateikti pirmąjį išvadų projektą, priimti kiti parengiamieji sprendimai.“ Statuto 148 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „po to, kai baigiasi laikas pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl įstatymo projekto, visos gautos iš suinteresuotų asmenų ir ekspertų pastabos gali būti svarstomos pagrindinio komiteto klausimuose, kuriuose dalyvauti kviečiami visi pastabų ir pasiūlymų teikėjai. Klausymus organizuoja komiteto išvadų rengėjai. Svarstymų rezultatai yra fiksuojami išvadų projekte.“ Statuto 149 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad „ne vėliau kaip likus 4 darbo dienoms iki svarstymo Seimo posėdyje įstatymo projektas ir komiteto išvadų projektas turi būti apsvarstyti pagrindiniame komitete. Apie tokio svarstymo laiką ir vietą turi būti viešai pranešta Seimo nariams, Vyriausybei ir Respublikos Prezidento kanceliarijai likus ne mažiau kaip 2 darbo dienoms iki komiteto posėdžio. Tuo pačiu metu Posėdžių sekretoriatui turi būti pateiktas pagal svarstymų klausimuose rezultatus komiteto išvadų rengėjų pataisytas ir pasirašytas įstatymo projektas ir komiteto išvadų projektas, kuriame nurodoma, kokios pataisos ir pasiūlymai buvo gauti iš papildomų komitetų, ekspertų, suinteresuotų asmenų bei asmenų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, į kurias pastabas ir pasiūlymus yra atsižvelgiama, į kuriuos ne ir kodėl, kaip siūloma keisti įstatymo projektą. Komiteto posėdyje svarstomi tik tie asmenų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, pateikti pasiūlymai ir pastabos dėl įstatymo projekto, kurie buvo pateikti likus ne mažiau kaip 2 valandoms iki komiteto posėdžio. Į svarstymą pagrindiniame komitete kviečiami projekto iniciatorių ir išvadas rengiančių papildomų komitetų atstovai, komiteto patvirtinti ekspertai, taip pat asmenys, turintys įstatymų leidybos iniciatyvos teisę ir pateikę pataisų dėl įstatymo projekto. Komiteto posėdyje jiems turi būti suteiktas žodis.“

Akivaizdu, kad pagrindinis komitetas turi pakankamas Statute numatytas galimybes gauti ne tik ekspertų, tačiau ir kitų valstybės institucijų, kitų subjektų nuomonės ir išvadas, šiuos subjektus pakviesti į komiteto posėdį, kuriame teisės akto projektas svarstomas, ir juos išklausti. Statuto 150 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad svarstymo pagrindiniame komitete metu turi būti priimtas vienas iš Statute numatytų sprendimų, kuris pateikiamas projekto svarstymui Seimo posėdyje. Pagal Konstitucijos 76 straipsnį vienos iš valstybės valdžios institucijų – Seimo struktūrą ir darbo tvarką nustato Seimo statutas, turintis įstatymo galią. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad šiame „Konstitucijos straipsnyje suformuluota blanketinė norma, leidžianti Seimui pačiam nustatyti savo struktūrą, darbo tvarką, įstatymų ir kitų teisės aktų pateikimo,

svarstymo ir priėmimo procedūras, Seimo struktūrinių padalinių kompetenciją, jų tarpusavio santykius, taip pat reglamentuoti kitus Seimo funkcionavimo klausimus“ (Konstitucinio Teismo 2000 m. kovo 30 d. nutarimas). „Konstitucinio Teismo nutarimuose ne kartą pažymėta, jog Konstitucijos 76 straipsnio nuostata, kad Seimo struktūrą ir darbo tvarką nustato Seimo statutas, yra susijusi su Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostata, pagal kurią įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros.

Aiškindamas abi šias nuostatas kartu, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad leidžiant įstatymus, kitus teisės aktus Seimą ir kiekvieną Seimo narį saisto Konstitucija, konstituciniai įstatymai, įstatymai bei įstatymo galią turintis Seimo statutas (2008 m. vasario 22 d. nutarimas); Seimo pareiga laikytis Seimo statute apibrėžtų įstatymų priėmimo taisyklių ne tik gali, bet ir turi būti traktuojama kaip konstitucinė pareiga, nes ją sąlygoja nuostata, įtvirtinta Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalyje (*inter alia* 1993 m. lapkričio 8 d., 2005 m. sausio 19 d., 2013 m. vasario 20 d. nutarimai).

Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje laikomasi teisinės pozicijos, jog esminiai įstatymuose, Seimo statute nustatytos įstatymų leidybos procedūros pažeidimai reiškia, kad yra pažeidžiama ir Konstitucijos 69 straipsnio 1 dalies nuostata, jog įstatymai Seime priimami laikantis įstatymo nustatytos procedūros (2001 m. birželio 28 d., 2005 m. sausio 19 d., 2008 m. vasario 22 d. nutarimai).“ (Konstitucinio Teismo 2016 m. balandžio 27 d. nutarimas)

Atsižvelgiant į konstitucinės jurisprudencijos kontekstą, pažymėtina, kad pagrindinis komitetas privalo apsvarstyti įstatymo projektą ir priimti dėl jo sprendimą laikydamasis Konstitucijos ir Statute numatytų procedūrų ir reikalavimų. Jeigu, pasinaudojęs visomis Statuto teikiamomis galimybėmis gauti ekspertų ir kitų subjektų nuomones ir priėmęs sprendimą dėl įstatymo projekto, pagrindinis komitetas pasinaudotų Statuto 145 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe po svarstymo pagrindiniame komitete pabaigos paremti iniciatyvą dėl nepriklausomo ekspertinio teisės akto projekto įvertinimo, tai sukeltų pagrįstas abejones, ar komitetas laikėsi Konstitucijoje ir Statute jam nustatytų pareigų ir tinkamai apsvairstė bei pagrįstai priėmė sprendimą dėl įstatymo projekto.

Pabrėžtina ir tai, kad pagal Statuto 53 straipsnio 5 dalį „komitetų posėdžiuose, taip pat ir uždaruose, patariamojo balso teise gali dalyvauti į tuos komitetus neįeinantys kiti Seimo nariai“, o pagal Statuto 149 straipsnio 4 dalį – „komiteto posėdyje kalbėti dėl svarstomo projekto leidžiama ir dalyvaujantiems kitiems Seimo nariams“. Taigi, Seimo nariai, tinkamai naudodamiesi Statuto jiems suteiktomis teisėmis, gali aktyviai dalyvauti visų Seimo komitetų posėdžiuose, gauti jiems reikiamą, taip pat ir ekspertų pateikiamą informaciją.

Pažymėtina ir tai, kad Statuto 15³ straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad „frakcijos veiklai metams skiriama 1 VMDU dydžio suma ir papildoma suma, atsižvelgiant į frakcijos dydį taip, kad kiekvienam frakcijos nariui tektų po 0,4 VMDU dydžio suma. Jeigu frakcijos dydis keičiasi,

jai skiriama papildoma suma tikslinama kiekvieną mėnesį. Šios lėšos naudojamos įstatymų rengimo ir ekspertizės išlaidoms, reprezentacijai, pašto, telefono ir kitoms frakcijos darbo reikmėms apmokėti.“ Taigi, valstybės lėšomis įstatymų ekspertizėms apmokėti gali naudotis ir frakcijos.

Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2005 m. gegužės 13 d. sprendimu Nr. 282 patvirtinto Nepriklausomo ekspertinio teisės akto projekto įvertinimo užsakymo tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta, kad „Seimo valdyba apsvarsto pagrindinio komiteto sprendime išdėstytus siūlymus. Kai Seimo valdyba nusprendžia pagrindinio komiteto siūlymams pritarti, priimamas Seimo valdybos sprendimas patvirtinti pagrindinio komiteto siūlymus ir perduoti juos Seimo kanceliarijai vykdyti ekspertinio įvertinimo viešąjį pirkimą įstatymų nustatyta tvarka.“ Ekspertiniam įvertinimui apmokėti yra naudojami Seimo kanceliarijai skirti asignavimai. Ekspertinio įvertinimo kainos maksimalūs dydžiai neribojami.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir įvertinus pagrindinio komiteto, frakcijų ir atskirų Seimo narių galimybes gauti ekspertų nuomones, Statuto 145 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė užsakyti mokamą nepriklausomą ekspertinį teisės akto projekto įvertinimą, kurio išvada yra tik teisės aktą lydintis dokumentas, pristatomas svarstymo komitetuose ir Seimo posėdyje metu, laikytina netinkamu, neracionaliu valstybės biudžeto lėšų naudojimu. Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs: „Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, iš Konstitucijos, *inter alia* jos 128 straipsnio 2 dalies, kyla reikalavimas tausoti valstybės turtą, jo nešvaistyti ir jį racionaliai tvarkyti (*inter alia* 2003 m. rugsėjo 30 d., 2007 m. liepos 5 d. nutarimai, 2012 m. gruodžio 11 d. sprendimas); visos valstybės institucijos, turinčios įgaliojimus priimti sprendimus dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo bei disponavimo juo, privalo laikytis Konstitucijos normų ir principų (2003 m. rugsėjo 30 d., 2008 m. spalio 30 d. nutarimai). Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą įstatymais nustatyti tokį valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisinį reguliavimą, kad šis turtas būtų naudojamas visuomenės poreikiams, tarnautų viešajam interesui, tautos gerovei; valstybės turtas negali būti valdomas, naudojamas, juo negali būti disponuojama taip, kad jis tenkintų tik kurios nors vienos socialinės grupės ar atskirų asmenų interesus arba poreikius, jeigu tai neatitinka viešojo intereso, visuomenės poreikių (2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimas).“ (Konstitucinio Teismo 2016 m. spalio 5 d. nutarimas)

Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus ir vadovaudamasis Konstitucijos 102 straipsnio pirmąja dalimi, 105 straipsnio pirmąja dalimi, 106 straipsnio pirmąja dalimi ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio 1 punktu,

n u t a r i a:

1 straipsnis.

1. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu nustatyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 2 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta norma ta apimtimi, kiek ji riboja kiekvieno Seimo nario ar Seimo *in corpore* teisę išreikšti savo nepritarimą ekspertinio vertinimo užsakymui, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 1 straipsniui ir konstituciniam daugumos principui, nepaneigia Seimo, kaip Tautos atstovybės, funkcijos ir Seimo, kaip Tautos atstovybės, kolegialumo principo (t. y. ar neprieštarauja Konstitucijos 55 straipsnio pirmajai daliai), taip pat ar neprieštarauja Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtojoje dalyje įtvirtintam Seimo nario laisvo mandato principui ir nepaneigia iš to kylančio Seimo narių lygiateisiškumo.

2. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu nustatyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 3 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta norma ta apimtimi, kiek ji riboja kiekvieno Seimo nario ar Seimo *in corpore* teisę išreikšti savo pritarimą ar nepritarimą pateiktai ekspertų išvadai, kuri yra pristatoma Seimo posėdžio metu svarstant klausimą, neprieštarauja Konstitucijos 1 straipsniui ir konstituciniam daugumos principui, nepaneigia Seimo, kaip Tautos atstovybės, funkcijos, ir Seimo, kaip Tautos atstovybės, kolegialumo principo (t. y. ar neprieštarauja Konstitucijos 55 straipsnio pirmajai daliai), taip pat ar neprieštarauja Konstitucijos 59 straipsnio ketvirtojoje dalyje įtvirtintam Seimo nario laisvo mandato principui ir nepaneigia iš to kylančio Seimo narių lygiateisiškumo.

3. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu nustatyti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 2 dalyje (2004 m. lapkričio 9 d. redakcija) nustatyta norma, ypač ta apimtimi, kiek ji suponuoja mokamų ekspertinių paslaugų užsakymą, neprieštarauja iš Konstitucijos, *inter alia* jos 128 straipsnio antrosios dalies, kylančiam reikalavimui tausoti valstybės turtą, jo nešvaistyti ir jį racionaliai tvarkyti.

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo statuto 145 straipsnio 2 ir 3 dalys neprieštaruoja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 1 straipsniui, 55 straipsnio pirmajai daliai, 59 straipsnio ketvirtajai daliai ir 128 straipsnio antrajai daliai
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-01-11 Nr. XIII-1946
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyresnysis specialistas, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA KONCIJALOVIEŅĖ, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-01-14 13:10:20
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-01-14 13:10:45
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-27 - 2021-11-26
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.52
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2019-01-16)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=8a65aa3017ec11e9bd28d9a28a9e9ad9
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-01-16 01:26:04 TAIS